

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
в СА „Д. А. Ценов” – Свищов

Рецензент: доц. д-р **Росен Иванов Кирилов**, катедра „Информационни технологии и комуникации“, Университет за национално и световно стопанство – София. Основание за написване на рецензията: **Заповед 969 / 15.10.2018 г.** на Ректора на СА „Д. А. Ценов” – Свищов за назначаване на научно жури и Решение от първото заседание на Научното жури от 23.10.2018 г. за определяне на председател и рецензенти.

Автор на дисертационния труд: **Юрий Иванов Кузнецов**. Докторантът е завършил специалност „Социално икономическа информация“ в Стопанска академия „Д.А.Ценов“ - Свищов. Обучавал се е в докторантура в област на висшето образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“ към катедра „Бизнес информатика“ на СА „Д. А. Ценов” – Свищов.

Тема на дисертационния труд: **Приложение на архитектурния подход за изграждане на система за информационна сигурност във висше училище в България.**

1.Общо представяне на дисертационния труд

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд е в обем от 233 стр., структурирани във въведение, три глави, заключение, използвани съкращения, приложения (6 бр.), използвана литература (89 източника, от които преобладаващата част на чужд език), нормативни документи (23 бр.), интернет източници (9 бр.). Изложението включва 25 таблици и 32 фигури и схеми. Във въведението е представена обосновка за актуалността на изследваната тематика, както в контекста на националните промени в нормативната база, така и на светонвите тенденции. Правилно са посочени обекта и предмета на изследване. Изследователската теза отразява вижданията на автора в съответствие с предварително поставените цели. Изложението е логически правилно построено. То се базира на поставената цел и следващите от нея задачи. Представените литературни източници са цитирани коректно в текста. Приложенията отразяват спецификите на проблематиката, а именно: структура на регистър на заплахите, структура на регистър на рискове и възможности, бизнес атрибути в SABSA и др.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Във въведението е представена актуалността на изследваната тематика, посочена е изследователската теза, целта на дисертационния труд и задачите за нейното постигане. Счита се, че в дисертационния труд е формулиран ясен научен проблем, като на тази основа правилно са определени обекта и предмета на изследването. Изключително добро впечатление прави посочването на ограничения на изследването още във въвеждащата част, които на практика ограничават изследователското поле и правят възможно измерването на постигнатите резултати. Разработваната тематика е дискуссионна, още повече в контекста на промените в националната нормативна база – Стратегия за развитие на висшето образование, промени в Закона за висше образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България и следващата от това подзаконова нормативна база. В дисертационния труд ясно са открити новостите и правилно е отразено собственото отношение на автора по разглежданите въпроси.

В първата глава са разгледани възможностите за приложение на архитектурния подход за изграждане на системата за информационна сигурност в предприятията. Направено е обстойно литературно проучване с извеждане на използвания понятиен апарат и терминология. Показани са основните компоненти на методиките за изграждане на архитектура на предприятието. В резултат на критичния авторов анализ докторанта формулира и някои изводи в посока разглеждане архитектурата на предприятието, като процес на описание на отделните компоненти на предприятието и разработване на план, както и за възможностите, които тя предлага за цялостен поглед върху системата и визуализиране на отделните елементи през призмата на различни нива на абстракция (стр. 16.). В тази глава се прави анализ на целите пред архитектите на информационна сигурност, както и обосноваването им в различни направления, през предметна дадения жизнен цикъл и последователност от етапи при изграждането им.

Втора глава е посветена на извършването на критичен анализ на особеностите на системата за информационна сигурност във висшето училище. Последователно са представени и анализирани предизвикателствата към съвременното висше училище в 21-ви век, както и особеностите на информационните системи във висшите училища. На тази основа са изведени и някои особености на системата за информационна сигурност във висшето училище, а именно: управлението на информационната сигурност; политики, процедури, стандарти за управление на бизнес процес; класификация на данните и активите; оценка на риска; спазване на изискванията на

външни нормативни актове и стандарти; контрол на достъпа; управление на процесите по промяна и др. В рамките на тази глава е направен и анализ на защитеността на публичната комуникационна инфраструктура на висшите училища в България.

Третата глава представя предложената методика за изграждане на система за информационна сигурност във висшето училище чрез използване на архитектурен подход. В тази част е разгледано дефинирането на стратегия и планиране на процеса по изграждане на системата за информационна сигурност, включително и изграждането на концептуална архитектура, както и е извършено същинското проектиране на системата за информационна сигурност (включително услугите за превенция; услугите за контрол и ограничаване; услугите за откриване и уведомяване; услугите по регистриране и проследяване на събития; услугите за възстановяване и подsigуряване). В тази трета глава са анализирани и в конкретика дейностите по управление на информационната сигурност.

Считам, че дисертационния труд е посветен на актуален научен проблем. В него е използван качествен и в подходящия обем графичен и табличен материал. Той съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и показват, че кандидата притежава, както задълбочени теоретични знания по съответната научна специалност, така и способности за провеждане на самостоятелни научни изследвания. Дисертационният труд е представен в изискваната форма и обем, при спазени правила на научната етика, с издържан научен апарат без логически противоречия, с точен език и правилно подбран и приложен инструментариум, като в него присъства научно-приложно решение на реален практически проблем (изграждане на система за информационна сигурност във висше училище в България) с обществена значимост. Коректно са представени емпиричните данни и доказателства за внедряване на идеи, методики и части от изследването.

Авторефератът отразява коректно, точно и пълно структурата, съдържанието и приносите в дисертационния труд. Към него са представени и общо пет публикации по темата на дисертационния труд – 2 статии и 3 доклада от научни конференции.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд съдържа нови научни идеи и резултати с теоретична и практическа значимост. Съществуват данни, че предложените идеи и резултати вече са намерили отзвук и признание в специализираната научна литература. Бих препоръчал по-ясното отделяне на приносните моменти в дисертационния труд и тяхното разделяне на научни и научно-приложни. В тази връзка

бих си позволил да направя следната идентификация на приносите в представения ми за рецензиране дисертационен труд:

III.1. Научни приноси

III.1.1. На основата на литературно проучване, разкритите особености на архитектурата на информационните системи на съвременното иновативно висше училище и анализ на приложение на добрите практики при използването на протоколи за сигурност във висшите училища в България е обоснована необходимостта от система за сигурност на висшето училище.

III.1.2. Предложена е възможността за използване на архитектурния подход за изграждане на информационна сигурност във висше училище в България.

III.1.3. Разработена и предложена е методика за изграждане на система за сигурност във висшето училище, базирана на използването на модела SABSA.

III.2. Научно - приложни приноси

III.2.1. Предложени са технологични средства за внедряване на конкретни добри практики и структура на документи и регистри в разработваната методика.

III.2.2. Части от методиката са апробирани, чрез разработен прототип на системата за сигурност в СА „Д.А.Ценов“ – Свищов.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

Могат да бъдат направени следните бележки и препоръки, които по никакъв начин не омаловажават достойнствата на дисертационния труд:

IV.1. Бележка може да бъде отправена по отношение постановките на т.1.1. от глава втора – „Нова парадигма за развитието на висшето образование и новите функции на висшето училище“. Необходимо е засилване на авторовото мнение относно предизвикателствата пред висшите училища, представяне на националния опит, новите постановки на Стратегията за развитие на висшето образование 2014 – 2020 г., промените в начина на финансиране на държавните висши училища в България на основата на комплексната оценка за качество и свързаните с това промени в управленския процес, както и необходимостта от промени в Закона за висше образование. Анализите на тези фактори биха допринесли за още по-пълно представяне на всички фактори на обкръжаващата среда и засилване достойнствата на дисертационния труд.

IV.2. Бих препоръчал литературните постановки, цитати и анализи да се ориентират предимно към първата глава, която е с преобладаващо теоритичен характер.

Към докторанта могат да бъдат отправени следните въпроси:

IV.3. По какъв начин в дисертационния труд са отразени постановките, свързани с модернизирани управлението на висшите училища, залегнали в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2014 – 2020 г.?

IV.4. Може ли предложения модел да бъде използван в друг вид организации, сектори, отрасли и др.? Ако да, къде по-точно и чрез каква промяна?

V. Обобщено заключение и становище

В заключение считам, че представения ми за рецензиране дисертационен труд отговаря на всички действащи нормативни изисквания, както на националното законодателство, така и вътрешните документи на СА „Д. А. Ценов” – Свищов, като в него могат да се идентифицират научните и научно-приложни приноси, описани по-горе. Изразявам своята **обща положителна оценка** и препоръчвам на утвърденото научно жури да **присъди** образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“ на Юрий Иванов Кузнецов.

гр. София
30.10.2018 г.

Рецензент:

/доц. д-р Росен Кирилов/